

[Gert Petersen]

vens § 79) mente politiet ikke, at udlændinge var hjemlet ret til demonstrationer her i landet.

Politiets afgørelse forekommer forbavsende. I årenes løb har udlændinge uden frygt kunnet demonstrere i Danmark. Både østeuropæere og folk fra den vestlige verden – senest chilenerne – har demonstreret eller deltaget i demonstrationer for at udtrykke fordømmelse af forholdene i hjemlandet. Det har hidtil været en særdeles positiv side af vort demokrati, at dette har været muligt, og det må beklages dybt, hvis myndighederne nu ser anderledes herpå.

Hvis politiet har indledt en ny praksis, kræver almindelig retssikkerhed for de mange flytninge i Danmark under alle omstændigheder, at de får meddelelse herom. Det er det mindste, man kan forlange.

Måske er forbudet imod, at netop iranere demonstrerer, et specielt tilfælde, der skal ses i sammenhæng med eksporten af den danske FETA-ost. Det burde det ikke være, men det må opklares.

Justitsministeren (Erling Jensen):

Hr. Gert Petersen har stillet mig det principspørgsmål, om jeg deler den opfattelse, at udenlandske statsborgere ikke har ret til at demonstrere i Danmark. Jeg går ud fra, at hr. Gert Petersen med dette spørgsmål navnlig ønsker min vurdering af, om udlændinge på lige fod med danske statsborgere er omfattet af den grundlovssikrede ret til at demonstrere.

Den bestemmelse i grundloven, der er afgørende for besvarelsen af spørgsmålet, er bestemmelsen i § 79 om forsamlingsfriheden, der siger:

»Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede. Offentlige forsamlinger har politiet ret til at overvære. Forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred.«

Om udlændinge er omfattet af beskyttelsen af forsamlingsfriheden, afhænger således af fortolkningen af udtrykket »borgerne«. Hverken i grundloven eller i lovgivningen i øvrigt findes der nogen mere præcis fastlæggelse af rækkevidden af dette udtryk, og heller ikke forarbejderne til grundloven indeholder fortolkningsbidrag af betydning i denne

forbindelse. Spørgsmålet har heller ikke – så vidt mig bekendt – været forelagt domstolene til afgørelse.

I den statsretlige litteratur har der været nogen uenighed om, hvorvidt udtrykket »borgerne« i grundlovens § 79, der også findes i bestemmelsen om foreningsfriheden i grundlovens § 78, alene sigter til personer, der har dansk statsborgerskab, eller om bestemmelserne også gælder til fordel for andre. I den seneste statsretlige fremstilling – det er professor Max Sørensens fra 1973 – antages det, at grundlovens frihedsrettigheder gælder for enhver, det vil sige også for udlændinge, medmindre der i de enkelte bestemmelser er holdepunkter for at indfortolke begrænsninger i personkredsen.

Hvad særligt angår udtrykket »borgerne« i §§ 78 og 79, er det professor Max Sørensens opfattelse, at det ikke specielt sigter til danske statsborgere, men omfatter enhver, der opholder sig her i landet, forudsat at opholdet er mere end rent midlertidigt. Efter denne opfattelse kan udlændinge, der ikke opholder sig mere varigt her i landet, men kun er midlertidigt på besøg, således ikke påberåbe sig den grundlovssikrede adgang til at demonstrere. Begrundelsen herfor synes navnlig at være, at retten til forsamlingsfrihed, ligesom retten til foreningsfrihed, har en så nær tilknytning til den politiske beslutningsproces i samfundet, at den alene bør tilkomme personer, der har tilknytning til landet i form af mere varigt ophold. Der kan også være grund til at bemærke, at rettighe-den efter denne grundlovsbestemmelse jo netop ikke tilkommer enhver, som f. eks. ytringsfriheden efter grundlovens § 77 gør, men »borgerne«, der i forhold hertil synes at omfatte en snævrere personkreds.

Regeringen kan tilslutte sig den nævnte fortolkning af grundlovens § 79, der indebærer, at fastboende udlændinge har adgang til at demonstrere på lige fod med danske statsborgere. Efter det for mig oplyste har politiet i den konkrete sag, der danner baggrund for spørgsmålet, da heller ikke givet udtryk for andet og mere, end at udenlandske statsborgere bosiddende i udlandet ikke kan påberåbe sig den grundlovssikrede adgang til at demonstrere. Jeg kan derfor afvise, at politiets afgørelse i den konkrete sag, som antydet i begrundelsen for spørgsmålet, skulle være udtryk for nogen omvurdering af spørgsmå-